

KRZYSZTOFORY

KRZYSZTOFORY

Scientific Bulletin of the Historical Museum of the City of Kraków

KRZYSZTOFORY

Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

38

Muzeum Krakowa

Kraków 2020

Recenzenci zeszytu 38 / Reviewers of Volume 38:

Eugeniusz Duda (Muzeum Krakowa), Marta Duch-Dyngosz (Uniwersytet Jagielloński), Edyta Gawron (Uniwersytet Jagielloński), Katarzyna Jagodzińska (Uniwersytet Jagielloński), Dawid Kobiałka (Polska Akademia Nauk), Beata Konopska (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej), Ryszard Kotarba (Instytut Pamięci Narodowej), Tomasz Kranz (Państwowe Muzeum na Majdanku), Bogusław Krasnowolski (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie), Olgierd Ławrynowicz (Uniwersytet Łódzki), Beata Nessel-Łukasik (Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku), Janusz Marszałec (Muzeum Gdańska), Grzegorz Nieć (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Zdzisław Noga (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Marcin Owiński (Muzeum Stutthof w Sztutowie), Martyna Grądzka-Rejak (Instytut Pamięci Narodowej), Jacek Salwiński (Muzeum Krakowa), Roma Sendyka (Uniwersytet Jagielloński), Piotr Trojański (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Anna Ziębińska-Witek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej), Anna Zalewska (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej), Anna Zapalec (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Barbara Zbroja (Archiwum Narodowe w Krakowie)

Redaktor prowadzący / Commissioning editor: Anna Biedrzycka

Tłumaczenie: na język angielski / Translation into English: Maria Piechaczek-Borkowska; tłumaczenie z języka niemieckiego artykułu Jörga Skriebeleita / Translation of Jörg Skriebeleit's paper from the German: SIGILLUM

Projekt graficzny / Graphic Design: Monika Wojtaszek-Dziadusz

Ilustracje / Illustrations: Archiwum Narodowe w Krakowie (ANK), District Six Museum, KZ-Gedenkstätte Flossenbürg, Muzeum Krakowa (MK), National Archives and Records Administration (NARA), Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau (PMA-B), parikiaki.com, United States Holocaust Memorial Museum (USHMM), Vanderbilt University, Weeksville Heritage Center, Wikimedia, Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma (ŻIH) archiwum prywatne / private archives Jana Rzeźnika
oraz / and Katarzyna Bednarczyk, Elżbieta Cajzer, Marcin Ingot, Andrzej Janikowski, Wojciech Jodłowski, Tomasz Kalarus, Kamil Karski, Przemysław Kozera, Paweł Kubisztal, Robert Kulig, Agata Łopatkiewicz, Igor Pieńkos, Sebastian Różycki

ISSN 0137-3129

© Muzeum Krakowa & Muzeum – Miejsce Pamięci KL Płaszow w Krakowie. Niemiecki nazistowski obóz pracy i obóz koncentracyjny (1942–1945) (w organizacji), Kraków, 2020

Wydawca / Publisher:

Muzeum Krakowa we współpracy z Muzeum – Miejscem Pamięci KL Płaszow
Rynek Główny 35, 31-011 Kraków
www.muzeumkrakowa.pl

www.muzeumkrakowa.pl/krzysztofony-zeszyty-naukowe

Pierwotną wersją czasopisma jest wersja papierowa / The periodical originally comes out in paper

Printed in Poland

Nakład: 500 egz. / An edition of 500 copies

Skład / Typesetting: Jacek Łucki

Druk / Drukarnia Leyko sp. z o.o.

Redaktor / Editor:

Michał Niezabitowski

współpraca przy zeszytcie 38 / collaboration on volume 38:

Monika Bednarek

Rada Naukowa / Scientific Council

Zdzisław Noga – przewodniczący / President (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Antoni Bartosz (Muzeum Etnograficzne w Krakowie), Jacek Chrobaczyński (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), Péter Farbaky (Budapesti Történeti Múzeum, Węgry), Jacek Gądecki (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie), Jacek Górski (Muzeum Archeologiczne w Krakowie), Dariusz Kosiński (Uniwersytet Jagielloński), Piotr Krasny (Uniwersytet Jagielloński), Anna Niedźwiedz (Uniwersytet Jagielloński), Jacek Purchla (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie; Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie), Volker Rodekamp (Stadtgeschichtliches Museum Leipzig, RFN)

Komitet Redakcyjny / Editorial Committee

Marcin Baran, Monika Bednarek, Anna Biedrzycka, Ewa Gaczoł, Piotr Hapanowicz, Zdzisław Noga, Waław Passowicz, Jacek Salwiński, Joanna Strzyżewska, Andrzej Szoka, Maria Zientara, Jacek Zinkiewicz – sekretarz / secretary

Spis treści

Contents

9	_____ Michał Niezabitowski	Słowo od wydawcy
10	_____	A Word from the Publisher
11	_____ Monika Bednarek	Scenariusz upamiętnienia na terenie miejsca pamięci KL Plaszow – prezentacja założeń <i>The Script for the Memorial at the KL Plaszow Memorial Site – Presentation of Project Assumptions</i>
41	_____ Kamil Karski	Archeologia nadmiaru. Podsumowanie wyników badań archeologicznych KL Plaszow z lat 2016–2019 <i>Archaeology of Excess. A Summary of the Outcomes of Archaeological Research Conducted in the KL Plaszow in the Years 2016–2019</i>
69	_____ Kamil Karski, Aleksander Schwarz	Cmentarze żydowskie w Podgórzu. Zarys problematyki badań <i>Jewish Cemeteries in Podgórze. An Outline of Research Issues</i>
87	_____ Kamil Karski, Robert Kulig	Szary Dom w kontekście badań interdyscyplinarnych <i>The Grey House in the Context of Interdisciplinary Research</i>
109	_____ Sebastian Różycki	Opracowanie metrycznego planu niemieckiego nazistowskiego obozu pracy i koncentracyjnego Plaszow z wykorzystaniem archiwalnych zdjęć lotniczych i relacji świadków <i>Drawing up a Metric Map of the Nazi German Forced Labour and Concentration Camp Plaszow with the Use of Archival Aerial Photographs and Witness Accounts</i>
121	_____ Marta Śmietana	Fotografie z KL Plaszow <i>Photographs from KL Plaszow</i>
149	_____ Alicja Jarkowska	Wybrane formy kolaboracji w KL Plaszow. Charakterystyka zjawiska <i>Selected Forms of Collaboration in the KL Plaszow. Characterization of the Phenomenon</i>
171	_____ Michał Wachuła	Relacje więźniów Kabła zebrane przez Wojewódzką Żydowską Komisję Historyczną w Krakowie w kontekście metodologii dokumentowania Zagłady w latach 1944–1949 <i>Testimonies of the Prisoners of the Kabel Factory Collected by the Regional Jewish Historical Commission in Kraków in the Context of the Methodology of Documenting the Holocaust in the Years 1944–1949</i>
191	– Hubert Kaszyński, Olga Maciejewska, Julia Pawlikowska	O edukacji aksjologicznej na terenie byłego KL Plaszow <i>On Axiological Education in the Former KL Plaszow</i>
206	_____ Elżbieta Cajzer	O aspektach muzealnych i konsekwencjach badań archeologicznych w miejscach poobozowych – aspekty warsztatowe, etyczne, społeczne <i>On the Museological Aspects and the Consequences of Conducting Archaeological Research in Post-Camp Sites – Technical, Ethical, and Social Aspects</i>

- 221 _____ Katarzyna Kocik **KL Plaszow – pomiędzy historią a polityką pamięci**
The KL Plaszow – between History and Politics of Memory
- 253 _____ Jörg Skriebeleit **Relikty, walka o interpretację i nadawanie sensu.
Były KL Flossenbürg: przykładowa (post)historia**
Relics, disputes over interpretation and creating meanings.
The former KL Flossenbürg: an exemplary (post-)history
- 271 _____ Roma Sendyka **uGruntowana pamięć**
reGrounded Memory

Muzealne sprawy Museum Issues

- 287 _____ Melania Tutak **Muzeum lokalne – trzecie miejsce?**
A Local Museum – the Third Place?
- 303 _____ Jacek Salwiński **Kronika działalności Muzeum Krakowa w 2019 roku**
The Chronicle of Activity of the Museum of Kraków in 2019

Wspomnienia pośmiertne Posthumous Tributes

- 331 _____ Waław Passowicz **Mgr Józef Mazurkiewicz (1940–2020). Wspomnienie**
Józef Mazurkiewicz, MA (1940–2020):
A Posthumous Tribute
- 333 _____ Waław Passowicz **Mgr Stanisław Piwowski (1944–2020). Wspomnienie**
Stanisław Piwowski, MA (1944–2020):
A Posthumous Tribute